

دانستنی‌های قرآن کریم

مفاهیم جزء اول و حرم (دانستنی‌هایی برای قرآن آموزان)
تدوین: موسی عزیزی (زیر نظر برای حفظ تخصصی امور مکاتب حوزه علمیه‌ی احناف خواف)

WWW.KETABOIR

دانستنی‌های قرآن کریم
مفاهیم جزء اول و دوم (دانستنی‌هایی برای قرآن آموزان)

تدوین: موسی عزیزی

ناشر: انتشارات احسان

صفحه‌آرایی: سید خالد فخرالدینی

ویراستاران علمی و ادبی: خالد زند سلیمی و عبدالله شکوری

چاپ و صحافی: مؤمن

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۱-۲

سرشناسه: عزیزی، موسی، ۱۳۸۸

عنوان و نام پدیدآور: دانستنی‌های قرآن کریم: مفاهیم جزء اول و دوم

(دانستنی‌هایی برای قرآن‌آموزان) / تدوین: موسی عزیزی

مشخصات نشر: تهران: نشر احسان، ۱۳۸۸

مشخصات ظاهری: ۲۳۲ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۴۶۰-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان دیگر: مفاهیم جزء اول و دوم (دانستنی‌هایی برای قرآن‌آموزان)

موضوع: قرآن - بررسی و شناخت

موضوع: Qur'an - Surveys

موضوع: تفاسیر (جزء او ۲)

شناسه افزوده: حوزه‌ی علمیه‌ی احناف خواف. دفتر امور مکاتب و دانشجویی

رده بندی کنگره: ۲ ۱۳۹۸ د ۴۳۵/ع ۴۶۵/۴ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۶۰۶۸۷

فهرست مطالب

۳۷	درس چهاردهم: سوره بقره، آیات ۴۴-۴۸	۱۱	درس اول: سوره بقره، آیات ۱-۵
۳۹	درس پانزدهم: سوره بقره، آیات ۴۹-۵۱	۱۳	درس دوم: سوره بقره، آیات ۶-۷
۴۱	درس شانزدهم: سوره بقره، آیات ۵۲-۵۴	۱۵	درس سوم: سوره بقره، آیات ۸-۱۲
۴۳	درس هفدهم: سوره بقره، آیات ۵۵-۵۷	۱۷	درس چهارم: سوره بقره، آیات ۳-۱۶
۴۵	درس هجدهم: سوره بقره، آیات ۵۸-۵۹	۱۹	درس پنجم: سوره بقره، آیات ۱۷-۲۰
۴۷	درس نوزدهم: سوره بقره، آیه ۶۰	۲۱	درس ششم: سوره بقره، آیات ۲۱-۲۴
۴۹	درس بیستم: سوره بقره، آیه ۶۱	۲۳	درس هفتم: سوره بقره، آیات ۲۵-۲۶
۵۱	درس بیست و یکم: سوره بقره، آیات ۶۲-۶۳	۲۵	درس هشتم: سوره بقره، آیات ۲۷-۲۹
۵۳	درس بیست و دوم: سوره بقره، آیات ۶۴-۶۶	۲۷	درس نهم: سوره بقره، آیات ۳۰-۳۱
۵۵	درس بیست و سوم: سوره بقره، آیات ۶۷-۶۹	۲۹	درس دهم: سوره بقره، آیات ۳۲-۳۴
۵۷	درس بیست و چهارم: سوره بقره، آیات ۷۰-۷۲	۳۱	درس یازدهم: سوره بقره، آیات ۳۵-۳۷
۵۹	درس بیست و پنجم: سوره بقره، آیات ۷۳-۷۴	۳۳	درس دوازدهم: سوره بقره، آیات ۳۸-۳۹
۶۱	درس بیست و ششم: سوره بقره، آیات ۷۵-۷۶	۳۵	درس سیزدهم: سوره بقره، آیات ۴۰-۴۳

۹۱	درس چهل و یکم: سوره بقره، آیات ۱۰۹-۱۱۰	۶۳	درس بیست و هفتم: سوره بقره، آیات ۷۷-۷۹
۹۳	درس چهل و دوم: سوره بقره، آیات ۱۱۱-۱۱۳	۶۵	درس بیست و هشتم: سوره بقره، آیات ۸۰-۸۲
۹۵	درس چهل و سوم: سوره بقره، آیات ۱۱۴-۱۱۵	۶۷	درس بیست و نهم: سوره بقره، آیات ۸۳-۸۴
۹۷	درس چهل و چهارم: سوره بقره، آیات ۱۱۶-۱۱۷	۶۹	درس سی ام: سوره بقره، آیات ۸۵-۸۶
۹۹	درس چهل و پنجم: سوره بقره، آیات ۱۱۸-۱۱۹	۷۱	درس سی و یکم: سوره بقره، آیات ۸۷-۸۸
۱۰۱	درس چهل و ششم: سوره بقره، آیات ۱۲۰-۱۲۱	۷۳	درس سی و دوم: سوره بقره، آیات ۸۸-۹۰
۱۰۳	درس چهل و هفتم: سوره بقره، آیات ۱۲۲-۱۲۴	۷۵	درس سی و سوم: سوره بقره، آیات ۹۱-۹۱
۱۰۵	درس چهل و هشتم: سوره بقره، آیات ۱۲۵-۱۲۶	۷۷	درس سی و چهارم: سوره بقره، آیه ۹۳
۱۰۷	درس چهل و نهم: سوره بقره، آیات ۱۲۷-۱۲۹	۷۹	درس سی و پنجم: سوره بقره، آیات ۹۴-۹۶
۱۰۹	درس پنجاه ام: سوره بقره، آیات ۱۳۰-۱۳۲	۸۱	درس سی و ششم: سوره بقره، آیات ۹۷-۹۹
۱۱۱	درس پنجاه و یکم: سوره بقره، آیات ۱۳۳-۱۳۵	۸۳	درس سی و هفتم: سوره بقره، آیات ۱۰۰-۱۰۱
۱۱۳	درس پنجاه و دوم: سوره بقره، آیات ۱۳۵-۱۳۶	۸۵	درس سی و هشتم: سوره بقره، آیه ۱۰۲
۱۱۵	درس پنجاه و سوم: سوره بقره، آیات ۱۳۷-۱۳۹	۸۷	درس سی و نهم: سوره بقره، آیات ۱۰۳-۱۰۵
۱۱۷	درس پنجاه و چهارم: سوره بقره، آیات ۱۴۰-۱۴۱	۸۹	درس چهلیم: سوره بقره، آیات ۱۰۶-۱۰۸

۱۴۶	درس چهاردهم: سوره بقره، آیه ۱۷۳		جزء دوم
۱۴۸	درس پانزدهم: سوره بقره، آیات ۱۷۴-۱۷۶	۱۲۰	درس اول: سوره بقره، آیات ۱۴۲-۱۴۳
۱۵۰	درس شانزدهم: سوره بقره، آیه ۱۷۷	۱۲۲	درس دوم: سوره بقره، آیه ۱۴۴
۱۵۲	درس هفدهم: سوره بقره، آیات ۱۷۸-۱۷۹	۱۲۴	درس سوم: سوره بقره، آیات ۱۴۵-۱۴۶
۱۵۴	درس هجدهم: سوره بقره، آیات ۱۸۰-۱۸۲	۱۲۶	درس چهارم: سوره بقره، آیات ۱۴۶-۱۴۷
۱۵۶	درس نوزدهم: سوره بقره، آیات ۱۸۳-۱۸۴	۱۲۸	درس پنجم: سوره بقره، آیات ۱۴۹-۱۵۰
۱۵۸	درس بیستم: سوره بقره، آیه ۱۸۵	۱۳۰	درس ششم: سوره بقره، آیات ۱۵۱-۱۵۳
۱۶۰	درس بیست و یکم: سوره بقره، آیه ۱۸۶	۱۳۲	درس هفتم: سوره بقره، آیات ۱۵۴-۱۵۷
۱۶۲	درس بیست و دوم: سوره بقره، آیه ۱۸۷	۱۳۴	درس هشتم: سوره بقره، آیات ۱۵۸-۱۵۹
۱۶۴	درس بیست و سوم: سوره بقره، آیه ۱۸۸	۱۳۶	درس نهم: سوره بقره، آیات ۱۶۰-۱۶۳
۱۶۶	درس بیست و چهارم: سوره بقره، آیات ۱۸۹-۱۹۰	۱۳۸	درس دهم: سوره بقره، آیه ۱۶۴
۱۶۸	درس بیست و پنجم: سوره بقره، آیات ۱۹۱-۱۹۳	۱۴۰	درس یازدهم: سوره بقره، آیه ۱۶۵
۱۷۰	درس بیست و ششم: سوره بقره، آیات ۱۹۴-۱۹۵	۱۴۲	درس دوازدهم: سوره بقره، آیات ۱۶۶-۱۶۹
۱۷۲	درس بیست و هفتم: سوره بقره، آیه ۱۹۶	۱۴۴	درس سیزدهم: سوره بقره، آیات ۱۷۰-۱۷۲

۲۰۳	درس چهل و دوم: سوره بقره، آیات ۲۲۷-۲۲۵	۱۷۴	درس بیست و هشتم: سوره بقره، آیه ۱۹۷
۲۰۵	درس چهل و سوم: سوره بقره، آیه ۲۲۸	۱۷۶	درس بیست و نهم: سوره بقره، آیات ۱۹۸-۱۹۹
۲۰۷	درس چهل و چهارم: سوره بقره، آیات ۲۲۹-۲۳۰	۱۷۸	درس سی ام: سوره بقره، آیات ۲۰۰-۲۰۲
۲۰۹	درس چهل و پنجم: سوره بقره، آیه ۲۳۱	۱۸۰	درس سی و یکم: سوره بقره، آیه ۲۰۳
۲۱۱	درس چهل و ششم: سوره بقره، آیه ۲۳۲	۱۸۲	درس سی و دوم: سوره بقره، آیات ۲۰۴-۲۰۷
۲۱۳	درس چهل و هفتم: سوره بقره، آیه ۲۳۳	۱۸۴	درس سی و سوم: سوره بقره، آیات ۲۰۵-۲۰۸
۲۱۵	درس چهل و هشتم: سوره بقره، آیات ۲۳۸-۲۳۹	۱۸۶	درس سی و چهارم: سوره بقره، آیات ۲۱۱-۲۱۲
۲۱۷	درس چهل و نهم: سوره بقره، آیات ۲۴۳-۲۴۵	۱۸۸	درس سی و پنجم: سوره بقره، آیه ۲۱۳
۲۲۰	درس پنجاهم: سوره بقره، آیه ۲۴۶	۱۹۰	درس سی و ششم: سوره بقره، آیات ۲۱۴-۲۱۵
۲۲۲	درس پنجاه و یکم: سوره بقره، آیات ۲۴۷-۲۴۸	۱۹۲	درس سی و هفتم: سوره بقره، آیه ۲۱۶
۲۲۴	درس پنجاه و دوم: سوره بقره، آیه ۲۴۹	۱۹۴	درس سی و هشتم: سوره بقره، آیه ۲۱۷
۲۲۶	درس پنجاه و سوم: سوره بقره، آیه ۲۴۹	۱۹۶	درس سی و نهم: سوره بقره، آیات ۲۱۸-۲۱۹
۲۲۸	درس پنجاه و چهارم: سوره بقره، آیات ۲۵۰-۲۵۲	۱۹۹	درس چهلم: سوره بقره، آیه ۲۲۰
۲۳۰	فهرست منابع	۲۰۱	درس چهل و یکم: سوره بقره، آیه ۲۲۱

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه اجمعين.

خداوند تبارک و تعالی را به خاطر همه‌ی نعمت‌های بی‌پایان او شکر می‌گوییم و او را می‌ستایم که این توفیق را قرین راهم نمود تا باری دیگر به تدبر و تفکر در کلام و حیاتی و نورانی او بپردازم و ارتباط صمیمانه‌تر و نزدیک‌تری با ذات قادر مطلق او برقرار کنم. تمام تعریف‌ها و تجیدها را مخصوص ذات یگانه‌ی او می‌دانم؛ چرا که خداوند بزرگ به تمام انسان‌ها دستور داده است که تنها او را عبادت کنند و از دستورات او سرپیچی نکنند. این دستور الهی برای تمام انسان‌هاست؛ هم برای مؤمنان و هم برای کافران و منافقان. در حقیقت چون خداوند بزرگ، آفریننده‌ی تمام جهانیان است، برای همین، تنها او است که شایسته‌ی عبادت و پرستش است.

خداوند بزرگ، نعمت‌های بسیاری به ما عطا کرده است. از زمین زیر پاهای مان گرفته تا آسمان زیبایی که هم‌اکنون دست‌نرس است، بالای سرمان است، تا بارانی که خداوند به وسیله‌ی آن درختان زیبا و گیاهان سرسبز را می‌رویاند، همگی از نعمت‌های خداوند بزرگ است که برای راحتی و آسایش ما در زمین، آن‌ها را برای ما آفریده است.

بر همین اساس انسان عاقل، نعمت‌های بجزایر خدای بزرگ را با هیچ چیز دیگر عوض نمی‌کند؛ چرا که پست و مقام‌های دنیوی، زودگذر هستند و روزی تمام می‌شوند، اما رحمت بیکران خداوند همیشه باقی است و پایانی ندارد.

کسانی که به خداوند بزرگ، ایمان داشته باشند و از دستورات او اطاعت کنند، نزد او دارای مقام و مرتبه‌ای بلند هستند. آنان در آخرت به اجر و پاداش بزرگی می‌رسند و در روز قیامت نه ترسی در دل دارند و نه غمی متوجه آنان می‌شود. اما از آن‌جا که کیفر الهی، متناسب با عمل انسان‌هاست و علاوه بر آن، همین انسان‌ها از هر قوم و قبیله‌ای، در برابر قانون و دستورات خداوند، یکسان و برابر هستند. چون خدای بزرگ، هیچ وعده و پیمانی برای نجات قوم خاصی نداده است، کسانی که عمدی به سخنان و اندرزهای خداوند که به وسیله‌ی پیامبران برای ما آمده است، توجه نکنند، خداوند نیز چشمان آن‌ها را برای دیدن حقیقت ناتوان می‌کند و قلب‌های آن‌ها را آن قدر سخت می‌کند که هرگز نور حقیقت در آن نفوذ نکند.

در طول تاریخ و حتی در دوران ظهور اسلام و دوران حیات مبارک پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله یهودیان و مسیحیان همواره دنبال آن بودند که مسلمانان را از دین‌شان برگردانند و به دین تحریف شده‌ی خود متمایل کنند. آنان به مسلمانان می‌گفتند: اگر می‌خواهید رستگار شوید، یهودی یا مسیحی شوید. اما خداوند به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

امر می‌کند تا به آنان بگوید: ما بر دین اسلام هستیم. اسلامی که ادامه دهنده‌ی راه حضرت ابراهیم علیه السلام است و از هرگونه شرک و خرافه پرستی به دور است.

خداوند از مسلمانان می‌خواهد به یهودیان و مسیحیان بگویند: ما به خدا و هر آنچه بر ما امر کرده است، ایمان آورده‌ایم و از آن اطاعت می‌کنیم. ما به آنچه بر حضرت ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و سایر فرزندان آن‌ها که پیامبر خدا بودند، ایمان داریم. خداوند به مسلمانان امر می‌کند به آن‌ها بگویند که به آنچه بر حضرت موسی و عیسی نیز نازل شده است، ایمان داریم. ما مسلمانان هیچ تفاوتی میان پیامبران قائل نیستیم و تابع و فرمانبردار خداوند بلند مرتبه‌ایم.

دین اسلام، دینی است که خداوند بزرگ آن را برای ما برگزیده است. قطعاً خداوند مهربان غیر از خوبی چیز دیگری برای ما نمی‌خواهد، بنابراین کسانی که از این دین بزرگ الهی یعنی دین اسلام، روی گردان شوند، بی‌خرد هستند چرا که هیچ انسان عاقلی، از چیزی که برای او خوب است، روی بر نمی‌گرداند و به دنبال هوس‌های خود و دیگران، رهسپار نمی‌شود.

خداوند، دین اسلام را این واقعه می‌داند که تعالیم آن با فطرت و سرشت انسان‌ها سازگار است. به مسلمانان امر می‌کند که با پذیرفتن این دین، رنگ خدایی به خود گیرند. چرا که رنگی بهتر از رنگ خدا وجود ندارد.

مجموعه‌ی حاضر، دربرگیرنده‌ی ۱۰۰ باب است. این مجموعه جزء اول و دوم قرآن کریم است که پس از ساعت‌های طولانی بحث و مباحثه و اعمال نظر متخصصان این حوزه، بر این اساس تدوین گردیده است، اما باین جهت بر این اساس که کار کردن در این حوزه، بسیار دشوار است، خالی از عیب و نقیصه نیست و نظرات و دیدگاه‌های صاحب‌نظران این حوزه را جهت تکمیل بهتر این مجموعه می‌طلبد.

نکته قابل ذکر این که مفاهیم برخی از آیات به دلیل هوش نداشتن باسن و سال کودکان، بیان نگردیده است و ان شاء الله این مسائل در مجلدی جداگانه چاپ خواهد رسید. در پایان از تمام اساتید و صاحب نظرانی که بنده را راهنمایی و کمک نمودند، تشکر و قدردانی می‌نمایم. در ابتدا از خانواده‌ام؛ از اعضای محترم شورای حفظ تخصصی امور مکاتب حوزه‌ی علمیه‌ی احناف خواف اساتید محترم آقایان علی محمد باقدر مسئول شورای حفظ تخصصی؛ جناب آقای دکتر عبدالواحد عیدخانی؛ جناب مولوی خیرالله نیکخوی و جناب مولوی احراری؛ همچنین جناب مفتی عبدالحلیم قاضی؛ جناب آقای دکتر محمد عادل ضیائی؛ جناب آقای دکتر خالد زندسلیمی، جناب مولوی عبدالله شکوری، جناب آقای عبدالصمد مرتضوی، جناب آقای عبدالحمید رحیمی و جناب آقای محمد فولادپنجه و سایر دوستان، کمال تشکر و قدردانی را دارم.